

Wspomnienie pośmiertne o Czesławie Bańkowskim

W dniu 15 października 1972 r. zmarł w Warszawie inż. Czesław Bańkowski, emerytowany inspektor Okręgowego Zarządu Lasów Państwowych w Siedlcach.

Czesław Bańkowski urodził się 23 czerwca 1887 r. w Szczebrze, obecnie powiat Augustów, woj. białostockie, dawny powiat władysławowski Ziemi Suwalskiej, gdzie ojciec jego piastował stanowisko zarządzającego lasami zyplowskimi i giełgudyszkowskimi.

Pierwsze lata młodości spędza w domu rodziców, następnie kształci się w gimnazjum — do 5 klasy w Libawie. W roku 1905, gdy powstały szkoły polskie, przenosi się do Warszawy, by dalej kontynuować nauki w języku ojczystym i tu kończy w 1907 r. gimnazjum realne K r e c z m a r a. Umilowanie lasu i zawodu leśnika, jakie wyniósł z domu ojca, skłaniają go do przygotowania się do pracy w leśnictwie. Odbywa roczną praktykę w lasach maciejowickich w Podzamczu pod światłym kierownictwem Feliksa R ó ż y ń s k i e g o, ówczesnego dyrektora lasów i szkółek podzameckich.

W 1911 r. wstępuje na studia leśne w Wyższej Szkole Lasowej we Lwowie. Po roku, ze względu na brak funduszy, zmuszony jest przerwać naukę i podjąć pracę zarobkową w lasach leskich hr. Augusta K r a s i c k i e g o i tam pozostaje do 1913 r. Następnie wraca do Lwowa dla kontynuowania studiów. W lipcu 1914 r. po skończonych egzaminach kursu drugiego wyjeżdża do Warszawy i tutaj otrzymuje czasowe zajęcie jako zastępca leśniczego w lasach falenickich ks. C z a r t o r y s k i e g o w Sękocinie koło Warszawy. Inwazja niemiecka zmusza go do zmiany pracy — opuszczenia Sękocina i przyjęcia posady pomocnika nadleśnego w lasach ryżawieckich Jana I w a ń s k i e g o w powiecie humańskim na Ukrainie, gdzie pracuje do listopada 1915 r. W drodze mobilizacji

zostaje wcielony do jednostki komunikacji wojennych „Nadorabiuz”, gdzie zostaje zatrudniony jako technik przy wyróbce drewnych materiałów mostowych powiatu humańskiego, następnie płoskirowskiego i na Bukowinie w okolicy Czerniowiec i tam pozostaje do lipca 1917 r. Po odrocie armii rosyjskiej przerzucony zostaje na budowę mostu na Dnieprze. W maju 1918 r. zwalnia się z zajmowanego stanowiska i wraca do Lwowa, by kończyć przerwane studia. Dziejowe wypadki listopadowe 1918 r. przenoszą go do wojska polskiego: walczy w obronie Lwowa i bierze czynny udział w walkach o wyzwolenie ojczyzny — do września 1919 r.

W czasie służby wojskowej korzystając z urlopu uzupełnia przerwane studia i w sierpniu 1919 r. zdaje egzamin ostateczny z ukończenia nauki w Wyższej Szkole Lasowej we Lwowie.

Po wyjściu z wojska do rezerwy wraca do pracy zawodowej. W październiku 1919 r. zostaje przyjęty w charakterze referenta w Zarządzie Okręgowym Dóbr Państwowych w Radomiu i pełni tę funkcję do 1 kwietnia 1920 r., a następnie zostaje powołany na stanowisko nadleśniczego Lasów Państwowych Nadleśnictwa Święta Katarzyna — o powierzchni 10 tys. ha. Jednocześnie zarządza tartakiem państwowym 5-trakowym i kolejką leśną. Tam opracowuje trzyletni plan gospodarczy — prowiatorium, prowadzi gospodarstwo przerębowe w drzewostanach jodłowych i bukowych, organizuje wyróbkę drewna na zrębach i transport drewna za pomocą sieci kolejek, co na owe czasy było wyrazem intensyfikacji gospodarczej.

Po skończonej kampanii wojennej w listopadzie wraca na swoje stanowisko w Nadl. Św. Katarzyna. Ciężkie warunki bytowe, a w szczególności brak odpowiedniego mieszkania, zmuszają go jednak do rezygnacji z pracy w lasach świętokrzyskich i zajęcia stanowiska nadleśniczego w lasach Towarzystwa Rolniczego fundacji im. S t a s z i c a w Hrubieszowskiem. I tu długo nie pracuje, trudności natury gospodarczej — brak warunków do odpowiedniego zorganizowania gospodarki w lasach mu powierzonych, co było wynikiem niezrozumienia potrzeb gospodarki leśnej przez Radę Towarzystwa, składającą się z 6 członków — skłaniają go do zmiany pracy. Po krótkim okresie zatrudnienia na stanowisku zarządcy eksploatacji w warszawskim Towarzystwie Przemysłu Drzewnego (VII—VIII.1923 r.) przechodzi do pracy w administracji Lasów Państwowych na terenie Dyrekcji L.P. Siedlce, gdzie pracuje na różnych stanowiskach. W latach 1923—I.1925 r. jest nadleśniczym w Rajgrodzie, w latach 1925—1935 w Nadl. Białystok, a od 1935 r. do wybuchu wojny 1.IX.1939 r. pełni funkcję inspektora.

W czasie wojny pracuje w Nadl. Modliborzyce w Kryńszczaku, gdzie dom jego był przystanią dla rozbitków wojennych, a przede wszystkim dla leśników i ich rodzin, oraz bastionem ruchu oporu.

Po wyzwoleniu spod okupacji hitlerowskiej już w sierpniu 1944 r. stawia się do pracy w organizującej się Dyrekcji Lasów Państwowych w Lublinie, gdzie otrzymuje skierowanie na stanowisko nadleśniczego w Kryńszczaku. W lutym 1945 r. zostaje powołany na stanowisko inspektora Dyrekcji i pracuje najpierw w Biurze Organizacji i Planowania, a od III.1949 do III.1951 w Inspektoracie Kontroli, od IX.1951 — w Departamencie Kontroli Ministerstwa Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego. Z początkiem 1952 r. przeniesiony zostaje w stan spoczynku.

Wrodzona żywotność i umiłowanie zawodu nie pozwoliły mu pozostać bezczynnym po przejściu na emeryturę; przez 8 lat pełnił funkcję inspektora żywicowania i archiwisty oraz nadal brał czynny udział w pracach Polskiego Towarzystwa Leśnego.

W czasie długich lat swojej pracy dał się poznać jako dobry leśnik, a przede wszystkim zamiłowany hodowca. Wobec przełożonych był zdyscyplinowany, chociaż śmiało wypowiadał swoje zdanie, a wobec podwładnych był wymagający i jednocześnie wyrozumiały, chętnie służył im radą i pomocą.

Za zasługi położone tak na niwie zawodowej jak i społecznej odznaczony został Srebrnym Krzyżem Zasługi, Srebrną i Złotą Odznaką Polskiego Towarzystwa Leśnego.

Pochowany został na Powązkach na Cmentarzu Komunalnym w Warszawie.

Na pogrzebie obok rodziny zgromadziła się liczna rzesza jego przyjaciół, kolegów, współtowarzyszy pracy, co było wyrazem uznania i sympatii, jaką powszechnie sobie zjednał.

Pozostawił po sobie trwałe ślad nie tylko w ludzkiej pamięci, lecz także w lasach, dla których dobra z wielkim sercem pracował.

Marian Tymiński